

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

RÁÐSTEFNAN LÖGGÆSLA OG SAMFÉLAGIÐ

30. september og 1. október 2026

Afbrot ungmenna

ÁGRIPASKRÁ

Miðvikudagurinn 30. september, 2026

Setning (kl. 9:00-9:10 í N101)

– Helgi Gunnlaugsson, Háskóli Íslands

Fyrri lykilerindið (e. first keynote address):

Youth Crime Across the Nordic Region: Current Challenges and Prevention Approaches (kl. 9:10-9:50 í N101)

– Markus Kaakinen, Háskólinn í Helsinki

Public concern about youth crime has increased across the Nordic countries in recent years, particularly regarding violent offending. This keynote examines current trends in juvenile crime across the Nordic region, drawing on official crime statistics and comparative self-report survey data. The presentation focuses on both broad crime trends and emerging challenges

While police-recorded indicators suggest increases in youth violence in several Nordic countries, cross-national comparisons are complicated by differences in reporting practices, legal definitions, and levels of hidden crime. Findings from self-report victimization and delinquency surveys reveal common patterns and national differences. Despite recent public concerns, self-reported offending remains relatively rare among Nordic adolescents. However, contemporary research and policy debates have increasingly focused on a relatively small group of young people involved in serious and persistent offending, as well as youth involvement in criminal networks and, in some cases, organized crime. These challenges vary considerably across the Nordic countries, and the available evidence remains uneven.

The keynote discusses prevention approaches and recent developments in Nordic criminal policy. Traditionally characterized by moderation and evidence-informed policymaking, Nordic criminal policy has been undergoing change in response to emerging concerns. While the Nordic countries continue to share many prevention strategies, robust evidence on the effectiveness of specific measures remains limited. By combining evidence on crime trends, contemporary challenges, and prevention efforts, the presentation highlights priorities for future research, prevention, and policy development in the Nordic context.

Frá unglingabrotum til fullorðinsferils: Ferilgreining á ungmennum í málaskrá lögreglu 2010–2025 (kl. 10:00-10:25 í N101)

– Snorri Örn Árnason, Embætti ríkislögreglustjóra og Háskóli Íslands

Meirihluti ungmenna sem kemst í kast við lögin hætta brotum af sjálfu sér, en fámennur hópur brýtur af sér fram á fullorðinsár og stendur að baki óhóflega stórum hluta skráðra brota. Þekking á því hverjir tilheyra þeim hópi — og hversu snemma megi greina þá — er forsenda markvissra forvarna og afskipta. Í erindinu verða kynntar fyrstu niðurstöður ferilgreiningar (e. criminal career analysis) á íslenskum lögreglugögnum.

Greiningin nær til allra sem skráðir voru sem sakborningar 15–17 ára á tímabilinu 2010–2020 og eru ferlar þeirra raktir til loka ársins 2025. Skoðað er (a) hve stór hluti hópsins heldur áfram brotum fram á fullorðinsár og hvaða ferilgerðir megi greina, (b) hvort einkenni fyrstu árána — aldur við fyrstu skráningu, fjöldi brota, fjölbreytni brotaflokka og meðsakborningar — spái fyrir um áframhald, og (c) hvernig meðsakborningatengsl (e. co-offending) og búseta eftir skólahverfum tengjast ferilgerð. Loks eru fæðingarárgangar bornir saman á sama aldursbili fyrir og eftir COVID-19.

Fræðilega er byggt á þroskaferlisafbrotufræði (e. developmental and life-course criminology), einkum tvíflokkun Moffitt, ásamt kenningum um félagsnám og félagslegt taumhald. Staldræð er við takmarkanir

lögreglugagna: skráð brot endurspeglar bæði hegðun ungmenna og verklag lögreglu, og breytingar á skráningu ungmennamála á tímabilinu eru ræddar.

Marginalization and Youth Gang Involvement in Iceland: A Multilevel Analysis Using ISRD4 – (kl. 10:00-10:25 í M101)

– Margrét Valdimarsdóttir, Háskóli Íslands

This study examines youth street gang involvement in Iceland using data from the Icelandic sample of ISRD4. The study is based on a randomly selected class-based sample of over 3000 adolescents aged 13–17 in the Reykjavík capital area. Drawing on Vigil's theory of multiple marginality, the study investigates whether gang involvement is associated with immigrant background, social marginalization, family adversity, and criminogenic community contexts. Gang membership was measured using the Eurogang operationalization. Multilevel logistic regression models were employed to account for clustering within schools. The findings show that immigrant background was not significantly associated with gang involvement. Instead, experiences of social marginalization emerged as more important predictors. Perceived discrimination, violent hate crime victimization, and family strain were all associated with increased odds of gang involvement, whereas parental supervision acted as a strong protective factor. At the school-community level, social disorder and weak informal social control were associated with higher odds of gang membership, whereas concentrated disadvantage was not. An unexpected finding was that gang-involved youth reported relatively high levels of societal belonging compared to serious offenders who were not gang members, suggesting that gangs may provide marginalized youth with a sense of identity and social inclusion. The findings highlight the importance of social exclusion, family context, and community environments in understanding youth gang involvement in Iceland.

Netöfgasamfélög: „Ég veit ég er fórnarlamb en ég bara get ekki hætt að tala við hann!“ (kl. 10:00-10:25 í N102)

– Símon Geir Geirsson, Lögreglan á höfuðborgarsvæðinu

Erindið fjallar um þá ógn sem stafar hvað helst að ungum börnum í dag. Netöfgasamfélög (e. Com Network Groups) eru hópar sem reyna að mynda sambönd við ungumenni með það að markmiði að fá börnin til að fremja voðaverk sem er síðan streymt á hópinn. Oftar en ekki mynda þessir öfghópar samband við ungumenni í gegnum leiki eins og Roblox og halda sambandinu áfram í gegnum samskiptaforrit.

Tilgangur erindis er að fræða fólk um þær hættur sem börn geta verið útsett fyrir í netheimum og á snjalltækjum. Með því að hafa þessar hættur í huga valdeflum við okkur sem samfélag og getum við hindrað að slík brot eigi sér stað en einnig að aðstoða þá sem verða fyrir slíku broti.

The Ethical Conduct of Research among Police: Consent, Confidentiality, and Coercion Through the Eyes of Officers in the United States (kl. 10:00-10:25 í M102)

– Brandon del Pozo, Brown háskóli og Jennifer J. Carroll, Ríkisháskólinn í Norður Karólínu

The responsible conduct of research is often described in terms of universal ethical principles. In the United States, for example, federal regulations require that all research with human subjects be guided by the principles of justice, beneficence, and respect for persons. Yet, what constitutes justice, what counts as respect, and who gets to say what risks and benefits are acceptable in research are flexible matters that vary across social and cultural contexts. This presentation summarizes ongoing research among U.S. police officers that explores how sworn officers define ethical and unethical research conduct in their own, emic (native) terms. We present findings from semi-structured interviews with more than 30 police officers from eight unique U.S. police agencies. Interviews were designed to explore officers' own perceptions of what it

means to be treated fairly as research subjects. For example, traditional standards of informed consent cannot always be applied, in the traditional sense, in settings where officers are encouraged by their supervisors to participate in a study and are paid overtime salary for doing so. Yet officers describing an orientation towards procedural justice in research practice that approximate the same outcomes. In addition to this empirical research, we also reflect on our many years of research efforts with and among police officers in the United States to identify ethical challenges, lessons learned, and potential best practices for the ethical conduct of research among police that could be translated into research efforts with police or other hierarchical agencies elsewhere in the world.

Börn sem týnast: Fyrri lögreglusaga og afbrot síðar á ævinni (kl. 10:25-10:50 í N101)

– Melkorka Hákonardóttir, Háskólinn á Akureyri og Malmö háskóli

Á hverju ári eru börn og ungmenni tilkynnt týnd til lögreglu af hálfu barnaverndar. Þótt rannsóknir hafi varpað ljósi á ástæður þess að börn hverfa hefur minna verið rannsakað hvort og hvernig fyrri saga þeirra hjá lögreglu tengist afbrotabátttöku síðar á ævinni. Markmið rannsóknarinnar var að kanna hvernig fyrri skráningar hjá lögreglu, hlutverk einstaklinga í þeim málum og fjöldi tilkynninga um hvert barn tengjast afbrotabátttöku eftir 18 ára aldur.

Rannsóknin er afturskyggn megindleg rannsókn (e. retrospective quantitative study) sem byggir á gögnum Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu um 382 einstaklinga sem voru tilkynntir týndir af barnavernd á árunum 2014–2025 og höfðu náð 18 ára aldri. Fyrir hvern einstakling var saga skráðra mála hjá lögreglu rakin fram að fyrstu leitarbeiðni og tengsl hennar við afbrotabátttöku á fullorðinsárum metin með lógistískri aðhvarfsgreiningu.

Niðurstöðurnar sýna að umfang fyrri skráninga, hlutverk einstaklinga í þeim málum, fjöldi tilkynninga og kyn reyndust sjálfstæðir forspárþættir fyrir afbrotabátttöku á fullorðinsárum. Skýr stigvaxandi tengsl komu fram milli fjölda fyrri lögreglumála og líkum á afbrotabátttöku síðar. Einstaklingar sem höfðu eingöngu komið við sögu sem brotþolar eða vitni fyrir fyrstu tilkynningu voru jafnframt síður líklegir til að koma síðar við sögu sem gerendur afbrota.

Niðurstöðurnar benda til þess að þegar barn er tilkynnt týnt sé það oft ekki upphaf vandans heldur birtingarmynd þróunar sem hafist hefur fyrr. Rannsóknin undirstrikar mikilvægi þess að lögregla og barnavernd greini snemmbær áhættumerki og bregðist við með markvissum úrræðum og sýnir hvernig upplýsingar í kerfum lögreglu geta nýst til að styðja við snemmtæka íhlutun og forvarnir.

Exit programmes and organized crime disengagement in the Baltic Sea Region: preliminary empirical insights (kl. 10:25-10:50 í M101)

– Tony Mickelsson Blomqvist, Södertörn háskóli

Recent years have seen growing political, institutional, and scholarly attention directed toward exit programmes aimed at facilitating disengagement from organized crime and violent milieus across the Baltic Sea Region (Hedlund et al., 2026). Such initiatives have increasingly emerged as central components in broader preventive and security-oriented strategies concerned with criminal desistance, reintegration, and social stability. Despite this development, empirical knowledge regarding the functioning and outcomes of these programmes remains limited. This paper examines exit programmes as a form of preventive governance situated at the intersection of policing, social intervention, and long-term crime prevention in the Baltic Sea Region. Drawing on police-related and institutional data connected to individuals enrolled in exit initiatives, the paper presents some of the first empirical insights into patterns associated with programme participation, disengagement processes, and criminal recidivism. Beyond the empirical findings, the paper also discusses how different state traditions and governance arrangements across the Baltic Sea Region shape the configuration of exit programmes. Particular attention is directed toward how varying institutional structures, welfare arrangements, and approaches to policing and social intervention influence the organization and broader orientation of disengagement efforts. Rather than

focusing on programme-level differences alone, the paper situates exit work within wider questions concerning governance, prevention, and state responses to organized crime. The analysis is exploratory and contributes to emerging research on organized crime, preventive policing, and democratic resilience by highlighting both the possibilities and challenges associated with developing evidence-informed approaches to disengagement and reintegration across differing regional governance contexts.

Afbrot ungmenna með aðstoð internetsins. Hvaða þróun hefur lögreglan verið að sjá? (kl. 10:25-10:50 í N102)

– Eiríkur Guðni Ásgeirsson, Lögreglan á Suðurnesjum

Erindið fjallar um þá þróun sem lögreglan hefur verið að sjáundanfarið annars vegar með auknu og auðsóttu aðgengi að gervigreind og hins vegar ofbeldi í gegn um netið. Um nokkurt skeið hefur verið talað um djúpfalsanir á hinu og þessu og er það farið að raungerast að ungmenni notfæra sér tæknina til að falsa myndefni. Fjallað verður um það sem lögreglan hefur séð í slíkum málum. Þá verður einnig fjallað um „The Com“ og þá sérstaklega „764“ og þá þróun sem er að eiga sér stað á Íslandi.

Into the Bermuda Triangle: How the police lose knowledge and why it matters (kl. 10:25-10:50 í M102)

– Stephanos Anastasiadis, Lögregluskólinn í Neðra-Saxlandi, Jens Bergmann, Lögregluskólinn í Neðra-Saxlandi og Jonas Grutzpalk, Háskóli hagnýtra fræða lögreglu og opinberrar stjórnsýslu í Norðurín-Vestfalíu

Police services need to remain effective, not only for operational reasons, but also because an effective police service is one of the pillars of belief in the legitimacy of the state. Organizational knowledge is a core element of effectiveness. Explicit knowledge can be taught in classroom settings and passed on through documentation. Tacit knowledge, by contrast, must be learned in everyday settings. Through a combination of 28 semi-structured interviews and four periods of ethnographic field-work, we investigated the transfer of tacit knowledge in two German state police services. Analysis of the data indicates that organisational knowledge transfer faces structural challenges. Much of the way respondents made sense of organisational knowledge – particularly informal knowledge – had to do with the ways in which its transmission could be blocked rather than transmitted; particularly through impediments to motivation and to the ability to ensure that organisational knowledge was passed on.

We identify three main themes: Chronic staffing constraints; challenges around Incentives & promotion; and an organisational Preference for generalists. The first theme relates to the police's operating environment; the others are persistent organisational factors. Together, they combine to form what we conceptualise as a 'Bermuda Triangle of organisational knowledge,' impairing effective knowledge transfer by negatively impacting members' willingness and/or ability to transfer the knowledge that they possess. The result is a police service that is less effective at the margins, with potentially severe consequences. We offer several suggestions for policy and practice to address this problem, with particular emphasis on public policy change.

Aðgerðaáætlun stjórnvalda vegna ofbeldis meðal og gegn börnum – staða og árangur (kl. 11:00-11:25 í N101)

– Eygló Harðardóttir, Embætti ríkislögreglustjóra

Árið 2024 vakti fjölgun alvarlegra ofbeldismála meðal barna miklar áhyggjur í íslensku samfélagi. Til að bregðast við þessari þróun var settur á laggirnar þverfaglegur aðgerðahópur sem var falið að fylgja eftir 25 fjármögnuðum aðgerðum yfir tveggja ára tímabil. Aðgerðahópurinn er skipaður af mennta- og barnamálaráðuneytinu og er leiddur af stýrihópi með fulltrúum fjögurra ráðuneyta.

Aðgerðirnar ná yfir snemmtæka íhlutun, skimun fyrir ofbeldi, samhæfða þjónustu, úrræði fyrir bæði þolendur og börn sem beita ofbeldi auk styrkingar á samfélagslöggæslu og öðru þverfaglegu samstarfi og samráði.

Í erindinu verður gerð grein fyrir uppbyggingu og meginmarkmiðum aðgerðaáætlunarinnar. Niðurstöður Íslensku æskulýðsrannsóknarinnar 2025 og gögn frá lögreglu og barnaverndarþjónustu gefa til kynna jákvæða þróun á ýmsum sviðum: hlutfall nemenda í 8. bekk sem komu með hníf í skólann lækkaði úr 3% í 1% á milli árána 2024 og 2025, málshraði ungmennamála hjá lögreglunni á höfuðborgarsvæðinu stýttist úr 197 dögum árið 2022 í 82 daga árið 2025 og biðlistar eftir meðferðarúrræðum hjá Barna- og fjölskyldustofu stýttust. Samhliða þessum jákvæðu vísbindingum koma fram nýjar áskoranir.

Erindið fjallar einnig um hvað þarf til að slíkar áætlanir gangi upp í reynd: Að ljóst sé hver ber ábyrgð á hverju, að verklag sé til staðar og samræmt og að fylgst sé regulega með framvindu. Íslenska reynslan getur nýst öðrum löndum til samanburðar, enda er þverfagleg samvinna barnaverndar, lögreglunnar og annarra lykilinn að áhrifaríkum viðbrögðum við ofbeldi og öðrum afbrotum meðal ungmenna.

Age and Public Support for Police Use of Conducted Energy Weapons in Iceland (kl. 11:00-10:50 í M101)

– Rannveig Þórisdóttir, Embætti ríkislögreglustjóra og Háskóli Íslands

Iceland's authorisation of conducted energy weapons (CEWs) in January 2023 marked a significant change in Icelandic policing, introduced in a context of routinely unarmed policing and unusually high public trust. Young adults contact the police because of criminal offences more often than older age groups, are least likely to trust the police or to regard them as legitimate, and are less likely to be satisfied with the service they receive when they do make contact. Their views on new use-of-force technologies are therefore of particular interest.

Data come from two nationally representative surveys conducted before and after the nationwide rollout (N = 3,162), measuring general support for police carrying CEWs as well as support for deployment across a range of operational scenarios. The analysis considers trust in and perceived legitimacy of the police, perceived victimization risk, and sociodemographic factors, with particular attention to age.

Preliminary results indicate that trust and legitimacy are the strongest predictors of support, while age relates to the two outcome measures in different ways. The presentation will consider what these patterns mean in practice — for how the police communicate about CEWs with different age groups, and for what public support figures can and cannot tell us.

Stafræn kynferðisbrot meðal ungra gerenda: Rannsókn á málum lögreglu 2021-2024 (kl. 11:00-11:25 í N102)

– Guðbjörg Bergsdóttir, Embætti ríkislögreglustjóra

Með aukinni samfélagsmiðlanotkun síðastliðna tvo áratugi hefur umhverfi brota jafnframt breyst. Breyting varð á samfélagsmiðlum sem hafði í för með sér að það var enn auðveldara en áður að birta, dreifa og falsa myndefni af nekt eða af kynferðislegum toga, af einstaklingum sem ekki höfðu veitt samþykki fyrir því. Hegðunin sjálf var ekki ný, en breytingin fólst í auknum möguleikum á bæði fölsun en einnig mikilli dreifingu efnis. Til að bregðast við þessari þróun var árið 2021 sett í lög á Íslandi að bannað væri að birta, dreifa, útvega eða falsa kynferðislegum myndum af öðrum án samþykkis auk þess sem hótun um slíkt og gáleysi var gert refsvert. Lögin kallast „brot gegn kynferðislegu friðhelgi“ og stundum til einföldunar „stafræn kynferðisbrot“.

Í þessari rannsókn voru skoðuð mál sem komu á borð lögreglu árin 2021-2024 þar sem grunur var um brot gegn kynferðislegri friðhelg og grunaðir á aldrinum 15- 25 ára. Litið var til fjölda mála og þróun þeirra, einnig hvað einkenndi grunaða og brotþola. Þá voru málin flokkuð eftir eðli. Um er að ræða 62 mál yfir

fjögurra ára tímabil eða að meðaltali um 16 mál á ári. Meðal annar var greint hve stór hluti tengdist heimilisofbeldi eða fjárkúgun.

Greining á gögnum lögreglu er ein leið til að fá meiri vitneskju um brot af þessum toga og gefa þannig ákveðna innsýn í eðli þessara brota. Þannig geta slíka upplýsingar til að mynda nýst í forvarnavinnu, jafnt hjá lögreglu, óháðum stofnunum og öðrum hagaðilum.

Professionalization of the Norwegian police: reflections, lessons and concerns (kl. 11:00-11:25 í M102)

– Dorian Schaap, Radboud háskóli í Nijmegen

Police in Norway are in many ways highly professionalized: the job has a high social status, police education is fully integrated in the country's higher education system, and research, knowledge and practice are strongly intertwined.

First, I trace the main developments in the professionalization of the Norwegian police. Superficially, it has characteristics of a fairly linear trajectory that, unlike in other countries, has proceeded almost without interruption. This certainly does not mean that the Norwegian police are without problems, but it makes them an extreme case of an advanced professionalization process.

One consequence of the high degree of professionalization is that the Norwegian police now evolve along functional lines. The prevention, operational policing, investigation and preparedness pillars are increasingly developing their own characteristic (sometimes overlapping or competing) professionalization trajectories with largely unique, separate disciplinary skillsets, technologies and bodies of knowledge. Of particular interest is the emerging intelligence pillar, while even police research and education resembles a professionalizing subdiscipline within the police.

These diverging faces of professionalization raise a number of fundamental questions and concerns. First, to what extent the Norwegian ideology of police generalism remains feasible as different pillars are developing in different directions. Second, whether these developments ultimately challenge the 'unity of police' as a single profession and organization. Third, to what extent these developments in Norway are also the future of other European police organizations. Ultimately, we may wonder whether advanced professionalization of the police endangers the very idea of police that this process is meant to support.

Fullorðnir í málum með ungmennum (kl. 11:25-11:50 í N101)

– Birna Friðfinnsdóttir og Jónas Orri Jónasson, Lögreglan á Höfuðborgarsvæðinu

Afbrot ungmenna og hagnýting ungmenna er vaxandi áhyggjuefni hérlandis og erlendis. Rannsóknir á tengslaneti ungmenna í afbrotum sýna að ungmenni með málategsl við marga aðra gerendur voru mun líklegri til að bera hníf, fremja ofbeldisbrot, flækjast inn í skipulagða brotastarfsemi og að verða fórnarlömb ofbeldis sjálf. Áhrif fullorðinna með ungmennum í málum geta verið margskonar, m.a. yfirfærsla þekkingar, myndun tengsla, valdaójafnvægi og hagnýting. Markmið rannsóknarinnar er að skoða stöðuna hérlandis út frá gögnum lögreglu, m.a. hvort fullorðnir séu skráðir með ungmennum í afbrotum í miklu mæli og hugsanleg áhrif þess.

Police Education and the Democratic Mission of Universities (kl. 11:25-11:50 í M101)

– Ross Little, De Montfort háskóli

European police education has been moving from vocational training at secondary level to tertiary level. This trend has roots in police reform and professionalisation movements of the 1970s, gained institutional momentum during the 1980s and early 1990s, and expanded rapidly after the introduction of the Bologna Process in 1999. By the early 2010s, higher-education accreditation had become sufficiently widespread

across European police education to constitute a dominant institutional trend, although the extent to which bachelor's-level higher education became the mandatory entry qualification for police officers varied between countries. Tertiary level police education is now mainstream in much of Europe, although institutional models remain diverse. In many countries, it occurs in separate academies, whereas in others it is either in partnership with or integrated into ordinary universities.

This development gives rise to the question of how police education fits into the mission of ordinary universities. In this presentation, I address this question by discussing the tripartite mission of universities in relation to my previous analysis of the democratic value of universities. Based on that analysis, I argue that police education fits very well within the democratic mission of universities through useful knowledge, commitment to truth, civic education, symbolic value, and necessary contribution to a functioning democracy. Finally, I argue that integration into the university environment provides the added benefit of academic community. Overall, then, there are strong reasons to regard police education as belonging within universities.

Kynferðislegur lágmarksaldur (kl. 11:25-11:50 í N102)

– Júlí Ósk Antonsdóttir, Háskólinn á Akureyri og Eva Huld Ívarsdóttir, Huld lögmannsstofa

Mikið hefur verið rætt um kynferðislegan lágmarksaldur og nauðsyn þess að hækka viðmiðið til þess að vernda börn betur gagnvart kynferðisbrotum, einkum af hálfu fullorðinna. Það virðist hins vegar gleymast í umræðunni að með viðmiðinu er lagt fortakslaust bann við hvers kyns kynferðislegu samneyti við börn sem ekki hafa náð viðkomandi aldri. Það þýðir að kynferðislegt samneyti ungmenna er ólöglegt nema bæði hafi náð kynferðislegum lágmarksaldri og geti þar með bæði veitt gilt samþykki fyrir því sem fram fer. Það breytir því engu um lögmætið þó þau séu jafningjar og það fari fram með fullu samþykki beggja. Algengt er að talið sé að það sé ekki ólöglegt þar sem lögin gera það refsilaust ef bæði eru á svipuðum aldri og svipuðum þroska. Hið rétta er þó að það er ólöglegt en refsilaust, þ.e. viðkomandi yrði sakfelldur og dæmdur fyrir kynferðisbrot en honum yrði hins vegar ekki gerð refsing.

Er rétt að draga ungmenni fyrir dóm fyrir kynferðislegt samneyti við annað ungmenni á svipuðum aldri og gera báðum að ræða kynlíf sitt fyrir lögreglu og fyrir dómi til að veita ungmönnum vernd gagnvart kynferðisbrotum af hálfu fullorðinna eða er önnur leið fær til að vernda þau án þess að gera kynferðislegt samneyti þeirra á milli ólöglegt?

Beyond Police Training: The Changing Purposes of Police Education in Iceland (kl. 11:25-11:50 í M102)

– Ólafur Örn Bragason, Mennta- og starfsþróunarsetur lögreglu og Háskólinn á Akureyri og Guðmundur Oddsson, Háskólinn á Akureyri

In 2016, Iceland moved initial police education to university level as part of a wider effort to professionalise policing. This presentation examines how the reform reshaped the purposes and knowledge priorities of police education across policy, education and practice. It draws on policy, legislative and programme documents, alongside survey data from police students (N=504; paired sample n=193) and serving police officers (N=360). Using Biesta's concepts of qualification, socialisation and subjectification, the findings show that the reform strengthened qualification and broadened the emphasis on relational and ethical competence. However, opportunities to develop critical reflection and independent professional judgement remain less firmly established. The study demonstrates that professionalisation depends not only on moving police education into higher education, but also on how new forms of knowledge and competence are supported in police practice.

Seinna lykilerindið (e. second keynote address):

Youth crime and (in)equality in police decision-making: seven spheres of influence (kl. 12:00-9:45 í N101)

– Caroline Lanskey, Cambridge háskóli

The disproportionate representation of children with social and health disadvantages in youth justice systems is a reality across the globe. Evidence suggests that this is not merely a result of different types and rates of offending, but is often precipitated by disparities in decision-making throughout the youth justice process. Drawing from primary data from a comparative study of youth justice decision-making in England & Wales and the Netherlands and a review of empirical research, this talk will discuss seven spheres of influence – from the micro to the macro – that shape decisions by the police and other youth justice actors and out of which children's inequalities might develop and accumulate. This analytical framework illustrates how interactions between individuals, agencies and systems as well as the wider societal context are all implicated in decision-related mechanisms which generate, amplify or compound children's inequalities. The talk will reflect on the normative question of how police and other youth justice actors might respond to young people's early life course (dis)advantages in their decision-making in light of key principles and objectives of youth justice.

Hádegishlé 11:45 til 13:30 (e. Lunch Break)

Birtingamyndir og áskoranir tengd hagnýtingu ungmenna í skipulagðri brotastarfsemi (kl. 13:30-13:55 í N101)

– Katrín Sif Oddgeirsdóttir, Embætti ríkislögreglustjóra

Á undanförunum árum hafa komið fram vísbendingar um að skipulagðir brotahópar nýti ungmenni í auknum mæli við framkvæmd afbrota. Alþjóðlegar rannsóknir sýna að börn eru ekki einungis þátttakendur í afbrotum heldur oft þolendur hagnýtingar til afbrota (e. child criminal exploitation). Ungmenni geta verið beitt þrýstingi, ógnunum, félagslegri stjórnun eða fjárhagslegum hvötum til að sinna verkefnum fyrir brotahópa. Nýlegar rannsóknir benda enn fremur til þess að mörkin milli geranda og þolanda eru oft óljós, þar sem ungmenni í viðkvæmri stöðu geta verið bæði þolendur og þátttakendur í afbrotum á sama tíma.

Á Íslandi hefur þróun skipulagðrar brotastarfsemi orðið sýnilegri á síðustu árum. Samkvæmt nýrri skýrslu greiningardeildar (2025) hafa skipulagðir brotahópar aukið umsvif sín og sýnt aukna getu til að hagnýta viðkvæma einstaklinga, þar á meðal ungmenni. Í nýrri stefnu stjórnvalda gegn skipulagðri brotastarfsemi, Öruggara Ísland, er sérstök áhersla lögð á gagnreyndar forvarnir, snemmtæka íhlutun gagnvart ungmennum og aukið samstarf stofnana.

Í erindinu verður fjallað um helstu birtingamyndir hagnýtingar barna í skipulagðri brotastarfsemi í alþjóðlegu samhengi og þær settar í samhengi við íslenskan veruleika. Markmið erindisins er að varpa ljósi á þá staðreynd að afbrot ungmenna verði að skilja úr frá þolendamiðaðri nálgun og að gerendur geta einnig verið þolendur. Með því að samþætta þekkingu úr rannsóknum og löggæslu má bæta skilning og þróa markvissari forvarnir og viðbrögð sem styrkja vernd ungmenna.

Criminal Justice Labeling, Causal Attributions, and Stigma Reactions: A Survey-Vignette Study in Iceland (kl. 13:30-13:55 í M101)

– Jón Gunnar Bernburg, Háskóli Íslands

In recent decades, growing evidence that criminal justice labeling contributes to stigmatization and social exclusion has prompted scholars to examine what shapes stigma reactions toward those labeled by

criminal justice. To date, this emerging research has focused largely on the United States, a comparatively punitive context, and has paid limited attention to how causal attributions shape stigma reactions. We address this gap using a nationwide survey-vignette study conducted in Iceland, a society characterized by relatively high communitarianism and lenient penal policies. The study allows us to test whether criminal justice labeling evokes stigma reactions outside the U.S. context and whether popular causal attributions condition such reactions. The findings show pronounced stigma reactions toward individuals labeled by criminal justice, supporting the external validity of prior research. Moreover, in partial support of our hypotheses, attributing the situation of labeled individuals to early socialization is positively associated with stigma reactions, whereas attributing their situation to stressful circumstances is negatively associated with stigma reactions. These findings suggest that popular causal beliefs shape stigma reactions toward those tagged by justice and that criminal labels may be interpreted through broader narratives about responsibility, reformability, and social adversity.

Vændiskaup, mansal og neyð – álitamál og lagalegar hugleiðingar (kl. 13:25-13:50 í N102)

– Agnes Björk Blöndal, Lögreglan á Norðurlandi eystra

Vændi er alvarleg meinsemd í samfélaginu þar sem mannleg neyð og aðstöðumunur mætast. Sú ákvörðun að lögfesta „sænsku leiðina“ árið 2009 markaði þáttaskil í íslenskum refsirétti: ábyrgðin var færð til vændiskaupanda en sala aflagpavædd með það að markmiði að sporna gegn vændiskaupum. En hvernig gengur þessi lagalega hugmyndafræði upp í raunverulegri framkvæmd lögreglu og dómstóla?

Velt verður upp ýmsum álitamálum er tengjast vændimálum og byggt á reynslu lögreglunnar á Norðurlandi eystra af meðferð slíkra mála. Hvar liggja mörkin á milli meðalhófs og rannsóknarskyldunnar? Hvert ætti verklag lögreglu í slíkum málum að vera og hvenær skal grípa til aðgerða? Hverjir eru kaupendur vændis? Hver er réttarstaða seljanda í sakamáli — er viðkomandi vitni eða þolandi kynferðisbrots?

Þá verður rýnt í viðkvæma stöðu seljanda, samspil vændis við mansal og þvinganir, og hvernig samfélag og lögregla tryggja að úrræði nái til þolenda. Erindið dregur upp mynd af áskorunum og árangri í baráttunni við vændiskaup og býður upp á mikilvægar umræður um samfélagslega ábyrgð og réttarvörslu. Loks verður rýnt í boðaðar lagabreytingar dómsmálaráðherra, þar sem stefnt er að fangelsisrefsingu í stað sekta og þar með útgáfu ákæru í stað sektargerða í öllum málum og afnámi nafnleyndar vændiskaupenda hjá dómstólum.

„To care or not to care,“ is not the question: Police middle manager dilemmas around integrating staff with a disability (kl. 13:30-13:55 í M102)

– Maleen Halter, Hannover háskóli og Stephanos Anastasiadis, Lögregluskólinn í Neðra-Saxlandi

Despite increasing institutional commitments to inclusion, policing organizations often struggle to translate formal inclusion policies into everyday organizational practice. Drawing on seven focus group discussions with 63 police middle managers from a German state police organization, this study examines how inclusion is negotiated within highly standardized and operationally demanding environments.

Analysis of the focus group discussions show that inclusion within policing organizations is shaped by ongoing tensions between bureaucratic organizational structures, operational demands, and relational leadership responsibilities. Across all discussions, participants described inclusion not as a stable organizational condition, but as a fragile and continuously negotiated practice mediated by the everyday interpretive work of police middle managers. Three interconnected aggregate dimensions emerged from the analysis: (1) organizational rigidity and procedural ambiguity, (2) negotiating flexibility and relational leadership under operational constraints, and (3) fragile inclusion and organizational silence. Together, these dimensions illustrate how inclusion practices are simultaneously enabled and constrained by

organizational structures, cultural expectations, and relational leadership dynamics within policing contexts.

The study conceptualizes inclusive leadership not primarily as an individual competence, but as a structurally embedded practice shaped by competing organizational logics. It draws on the theoretical perspectives of Psychological Safety and Ethics of Care. Beyond policing, the findings highlight broader challenges of implementing inclusion within bureaucratic public organizations.

Kallið þið þetta svo refsingu? (kl. 13:55–14:20 í N101)

– Sigríður Hjaltested, Héraðsdómur Reykjavíkur

Í V. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940 er fjallað um refsingar en þær geta verið tvenns konar, annars vegar fangelsi og fésektir hins vegar. Tölfræði sýnir okkur að hlutfall dóma þar sem ungmenni eiga í hlut er hátt, ekki síst þegar kemur að skilorðsbundnum refsingu. Það er því rík ástæða til þess að gefa fyrirbyggjandi úrræðum sérstaka athygli með það að draga úr líkum á ítrekun og þá sérstaklega að þessir einstaklingar hljóti síðar óskilorðsbundna refsingu. Viðeigandi refsíákvörðun hverju sinni getur því haft heilmikla þýðingu.

Hvaða valkosti hefur dómari við refsíákvörðun þegar ungir gerendur eiga í hlut? Eiga annars konar sjónarmið við þegar ungmenni eiga í hlut? Í erindinu er fjallað um framangreint út frá sjónarhóli dómarans og hvernig styrkja megi réttarvörslukerfið til þess að virkja þau vannýttu úrræði sem eru til staðar í almennum hegningarlögnum. Þá er velt upp þeirri spurningu hvort að þörf sé sérstakri nálgun þegar ungmenni eiga í hlut og hvort samfélag okkar sé tilbúið í slíkt.

From Policing to Housing Governance: Youth Crime, Family Responsibility and Swedish Tenancy Law (kl. 13:55–14:20 í M101)

– Kristina Borodina, Háskólinn í Uppsöllum

Recent debates on youth crime in Sweden have increasingly focused on residential areas as sites of criminal networks and social disorder. Policy documents and legislative reforms frequently describe youth crime as a place-based phenomenon linked to local neighbourhoods and residential environments. As a result, crime prevention has become increasingly connected to the governance of residential space.

This paper examines recent reforms to Swedish tenancy law, particularly the amendments introduced in Chapter 12 of the Swedish Land Code in 2024. The analysis focuses on provisions concerning tenant responsibility, supervision of household members and housing-related measures aimed at protecting safety and order in residential environments. Particular attention is paid to the expanded supervisory responsibility imposed on tenants regarding children, household members and others connected to the dwelling.

The paper employs a legal dogmatic method and analyses legislation, preparatory works and relevant case law. It examines how concerns about youth crime, gang recruitment and criminal activity in residential areas have influenced the development of tenancy law.

The paper argues that the reforms represent an expansion of landlords' powers and they reflect a broader shift towards private governance in crime prevention, whereby preventive responsibilities are redistributed from traditional policing institutions to private actors, including families and housing providers. Through tenancy law, parents and tenants are increasingly expected to act as preventive actors, while the dwelling itself becomes a site of governance. The paper discusses the implications of this development for family responsibility, housing security and the changing boundaries between private law and crime prevention.

Hin fullkomna stjórn: Kyrkingartak í heimilisofbeldismálum (kl. 13:55–14:20 í N102)

– Sædís Jana Jónsdóttir og Jónas Orri Jónasson, Lögreglan á höfuðborgarsvæðinu

Kyrking er eitt alvarlegasta form ofbeldis sem þolendur í heimilisofbeldismálum eru beittir og er það af margskonar ástæðum. Niðurstöður rannsókna benda til að þolendur sem beittir eru kyrkingartaki eru í aukinni áhættu á að verða síðar myrt af sama maka. Sömu þolendur er einnig í aukinni áhættu á alvarlegum líkamlegum og sálrænum vandamálum, bæði strax eftir árásina og jafnvel vikum síðar. Niðurstöður sýna einnig að beiting kyrkingartaks sé mun kynbundnara en aðrar tegundir heimilisofbeldis, þar sem konur eru mun líklegri en karlar að verða fyrir slíku ofbeldi og karlar líklegri til að beita því. Kyrkingartak hefur einnig verið metið sem eitt alvarlegasta form af nauðungarstjórn gegn þolanda, þar sem gerandi sýnir þolanda að hann hafi fullkomna stjórn yfir lífi þolanda. Í þessari rannsókn verður gerð greining á lögreglugögnum í heimilisofbeldismálum og skoðað hversu oft og með hvaða hætti kyrkingartaki var beitt. Leitast verður að greina gögn síðastliðinna fimm ára. Markmiðið er að svara spurningum líkt og: Hverjir beita kyrkingartaki og gegn hverjum? Sést ítrekun eða stigmögnun ofbeldis af hendi sama geranda gegn þolanda á tímabilinu? Hvernig eru helstu tengsl milli gerenda og þolanda í þessum málum?

Mapping the Spatio-Sexual Contract: Predatory Space in a Toronto Nightclub (kl. 13:55–14:20 í M102)

– Melina Elefteriadis, Toronto háskóli

This paper investigates how nightclub spaces perpetuate and normalize sexual predation on women. Using the popular Toronto nightclub DPRTMNT as a case study, it examines how design decisions constitute a spatial environment that enforces a spatio-sexual social contract. This contract regulates how bodies move, interact, and perform, framing heterosexual pursuit and male social dominance as normalized, even expected aspects of nightclub culture. This research asks: How does space within nightclubs effectuate toxic masculinity and sexual predation? Using an auto-ethnographic approach informed by personal experience as a young woman who has frequented several nightclubs in the city, combined with spatial mapping and behavioral observations, this research analyzes how nightclub space design not only accommodates but actively escalates predatory crime. Alcohol and drugs are tools of social negotiation that rely on hypermasculine booth infrastructure and other “creepy corners” as spatialized transactions. The spatial performances of bottle service girls produce a hyperfeminine image that reinforces gendered hierarchies. Deliberate circulation pathways to washrooms transform presumably neutral spaces such as hallways and the open dance floor, rendering women vulnerable as they navigate physical and social boundaries. Through identifying these systems at play, this study argues that nightclubs, despite promoting themselves as liberating destinations of pleasure, are highly orchestrated zones of hegemonic masculinity, where sexual predation is materially and spatially reproduced.

Ungir gerendur og refsivarsla (kl. 14:20–14:55 í N101)

– Birgir Jónasson, Lögreglan á Norðurlandi vestra og Háskólinn á Akureyri

Fjallað um helstu réttarreglur í íslenskum rétti þegar gerendur afbrota eru sakhæf börn eða ungmenni. Nánar tiltekið er áhersla á gildandi sérreglur hjá ákærvaldi, fyrir dómstólum og við fullnustu refsinga. Reynt verður að svara þeirri spurningu hvort úrbóta sé þörf.

Should police learn to walk on eggshells? A Practical Approach to Trauma-Informed Policing (kl. 14:20–14:5 í M101)

– Gísli Kort Kristófersson, Háskólinn á Akureyri

Police officers routinely encounter individuals who have experienced trauma, including victims of violence, children and young people, people in acute psychological distress, and individuals involved in the criminal justice system. Trauma may influence emotional regulation, attention, memory, threat perception, communication, and behaviour, potentially shaping how individuals respond during encounters with police. Behaviour that appears hostile, evasive, uncooperative, or disproportionate may therefore sometimes reflect trauma-related responses rather than deliberate non-compliance.

Trauma-informed approaches have increasingly been introduced across health, social, and criminal justice services. Rather than requiring police officers to become therapists, trauma-informed policing involves recognising the possible effects of trauma and incorporating this knowledge into professional interactions, while maintaining appropriate boundaries, authority, operational effectiveness, and safety.

This presentation examines the conceptual and empirical foundations of trauma-informed policing and considers their practical relevance to everyday police work. Drawing on established trauma-informed principles—including safety, trustworthiness, collaboration, empowerment, and efforts to minimise unnecessary retraumatisation—the presentation translates theory into concrete approaches to communication, assessment, de-escalation, and decision-making during police encounters. Particular attention is given to the distinction between adapting communication to trauma-related vulnerability and avoiding necessary intervention or enforcement.

The provocative question of whether police should “learn to walk on eggshells” is therefore used to challenge a common misconception. Trauma-informed policing is not about excessive caution or lowering expectations of behaviour. Rather, it offers a framework for understanding behaviour, reducing avoidable escalation, and supporting interactions that are simultaneously safer, more effective, and more respectful for both police officers and the people they encounter.

Vilja Íslendingar refsa fyrir kaup á kynlífstengdri þjónustu og vörslu fíkniefna til eigin nota? (kl. 14:20–14:55 í N102)

– Helgi Gunnlaugsson, Háskóli Íslands og Jónas Orri Jónasson, Lögreglan á höfuðborgarsvæðinu

Margir fræðimenn telja mikilvægt að refsilöggjöfin sé í samræmi við réttartilfinningu borgaranna. Löggjöf sem gengur í berhögg við siðferðis- og réttlætiskennd borgaranna geti smám saman grafið undan trausti á réttarríkinu. Á síðari árum hafa komið fram vaxandi kröfur frá almenningi og grasrótarsamtökum um að meira tillit verði tekið til afstöðu borgaranna og réttartilfinningar þeirra. Mælingar á afstöðu borgaranna á afbrotum eru því brýnar fyrir margra hluta sakir.

Í erindinu verður afstaða Íslendinga til tveggja málaflokka afbrota könnuð. Byggt er á þjóðmálakönnunum Félagsvísindastofnunar HÍ. Brotin hafa bæði valdið áhyggjum og deilum á Íslandi á síðustu árum; brot sem tengjast kynlífþjónustu og vörslu fíkniefna til eigin nota.

Í erindinu verður leitað svara við eftirfarandi spurningum: Á varsla og neysla fíkniefna eða kaup á kynlífstengdri þjónustu eins og vændi að vera refsiverð? Í þessu skyni verða mælingar frá 2015, 2022 og 2026 sérstaklega skoðaðar.

Grundvallarspurningin í rannsókninni er hvort samstaða ríki meðal þjóðarinnar um málefni af þessu tagi. Ekki síður er áhugavert að skoða hvernig afstaða Íslendinga skiptist eftir nokkrum lykilþáttum eins og kyni, aldri og búsetu. Er gjá milli ólíkra þjóðfélagshópa eða skiptist afstaða borgaranna tiltölulega jafnt milli mismunandi hópa? Að lokum er því svarað hvort afstaða Íslendinga hafi breyst á tímabilinu.

Helstu niðurstöður eru að stuðningur við að kaup á kynlífstengdri þjónustu eigi vera refsiverð hefur aukist en meiri sveiflur má merkja hvort refsa eigi fyrir vörslu fíkniefna til eigin nota.

Mapping Cyber-Enabled Sexual Offences: Digital Evidence, Uneven Investigative Outcomes and Adolescent Relationships in Poland (kl. 14:35–15:00 í M102)

– Piotr Maciej Lewulis, Háskólinn í Varsjá

Cybercrime research often emphasises an enforcement gap: only a small proportion of offences involving digital technologies are successfully investigated and prosecuted. This presentation forms part of the preparatory mapping for the NCN OPUS 29 project Success and Failure in Cybercrime Investigations: Criminological and Procedural Determinants (2025/57/B/HS5/02035). The project aims to compare successful and unsuccessful investigations across cyber-dependent and cyber-enabled offences. This presentation introduces the project and illustrates its assumptions through an earlier Polish case-file study covering 204 criminal proceedings concerning sexual offences against minors: 102 cases concluded in court and 102 discontinued at the pre-trial stage.

Digital technology played several roles in these cases – 17% involved online or hybrid online-to-offline conduct, while electronic devices, messaging records, telecommunications data, and service-provider information appeared more widely as evidence. Cases involving adolescent intimate relationships, often with small age differences, had a high conviction rate (63.4%), and in many such cases, digital communications formed an important part of the evidential record. Cases involving strangers frequently included online or hybrid contact and generated the most extensive investigative activity, but produced mixed outcomes: 54.3% ended in conviction and 28.6% in discontinuance due to lack of evidence or non-detection.

The qualitative analysis identifies two distinct functions of digital evidence: documenting conduct by a known person and identifying an initially unknown online actor. Cyber-enabled sexual offences therefore provide a useful category for comparing investigative success and failure, while also raising proportionality concerns in near-peer adolescent cases.

Ungir afbrotamenn í fullnustukerfinu – endurhæfing og samfella í þjónustu (kl. 15:10-15:35 í N101)

– Karen Dröfn Hafþórsdóttir og Böðvar Einarsson, Fangelsismálastofnun

Ungir afbrotamenn eru fjölbreyttur hópur en eiga það oft sameiginlegt að glíma við flókna stöðu: rofin tengsl, áföll, vímuefnavanda, geðheilbrigðisvanda, náms- og atvinnuleysi eða skort á stuðningsneti. Þegar ungir einstaklingar koma inn í fullnustukerfið skapast því mikilvæg tækifæri til að bregðast ekki aðeins við brotinu sjálfu, heldur einnig þeim þáttum sem geta viðhaldið brotahegðun.

Í erindinu verður fjallað um hlutverk Fangelsismálastofnunar gagnvart ungum afbrotamönnum með áherslu á endurhæfingu og þjónustu í afplánun og öðrum fullnustuúrræðum. Sjónum verður beint að því hvernig fangelsiskerfið getur stutt við jákvæða breytingu með einstaklingsmiðaðri nálgun, áhættumati, markvissri endurhæfingu, menntun, virkni, heilbrigðisþjónustu og undirbúningi fyrir endurkomu út í samfélagið.

Jafnframt verður fjallað um mikilvægi samfellu milli kerfa. Árangursrík vinna með ungum afbrotamönnum krefst þess að lögregla, ákærvald, dómstólar, fangelsi, félagsþjónusta, heilbrigðiskerfi, menntastofnanir, fjölskyldur og nærsamfélag vinni saman að sameiginlegu markmiði: að draga úr líkum á endurtekinni afbrotahegðun og styðja unga einstaklinga til ábyrgðar, tengsla og samfélagslegrar þátttöku.

Erindið byggir á reynslu Fangelsismálastofnunar af fullnustu refsinga og þeirri faglegu áskorun að sameina öryggi, mannúð og raunhæfa endurhæfingu í þjónustu við ungt fólk sem hefur brotið af sér.

Staying with the Case, but Not for Too Long: Persistence and Its Limits in Cold Case Investigation (kl. 15:10-15:35 í M101)

– Paweł Waszkiewicz, Háskólinn í Varsjá

Cold case investigations require detectives to remain engaged with cases in which progress is irregular, outcomes are uncertain, and conventional indicators of success may be absent for years. Yet persistence is not invariably beneficial. Prolonged concentration on a single case may become counterproductive by reinforcing tunnel vision, escalating emotional investment, consuming scarce resources, and reducing investigators' willingness to reconsider established assumptions. This presentation examines how cold case investigators balance commitment with the need to pause, reassign, or discontinue investigative efforts.

The presentation draws on a comparative qualitative study based on in-depth, semi-structured interviews with a purposive sample of detectives working on cold cases in Germany, Poland, and the United States. The material was analysed using thematic analysis, with particular attention to investigators' accounts of persistence, responsibility, professional satisfaction, and decisions about whether continued work on a case remains justified.

The findings suggest that sustained engagement depends partly on investigators' ability to recognise intermediate forms of progress. Prolonged uncertainty, repeated investigative dead ends, personal identification with a case, and the perceived obligation to achieve closure could lead to diminishing returns and excessive commitment. Remaining with one case for too long may also generate substantial opportunity costs by diverting attention from other cases with greater investigative potential.

Við erum öll samfélagslöggur: Hvernig náum við til ungmenna? (kl. 15:10-15:35 í N102)

– Unnar Þór Bjarnason, Lögreglan á höfuðborgarsvæðinu

Erindið fjallar um hvernig samfélagslöggæsla hefur undanfarin ár unnið markvisst að ofbeldisvörnum og forvarnarstarfi með virku samstarfi við barnavernd, skólana, félagsmiðstöðvar, Flotann og aðra hagaðila. Farið verður yfir starf samfélagslögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu og hvernig teymið hefur tekið að sér einstaklings samtöl með ungmennum yfir í stóra fyrirlestra fyrir heila skóla árganga með fræðslu.

Digital Sexual Violence and Icelandic Court Practice: Five Years under Article 199a of the General Penal Code (kl. 15:10-15:35 í M102)

– Hildur Fjóla Antonsdóttir, Háskólinn á Akureyri

In February 2021, Iceland introduced Article 199a to the General Penal Code, criminalising the production, acquisition, distribution and threatened distribution of intimate material without consent. This paper presents findings from a qualitative empirical study of all publicly available Art. 199a judgements from Icelandic courts between 2021 and 2026, comprising 36 cases generating 41 judgements across three court tiers: 35 district court judgements, 5 appeals court judgements, and 1 Supreme Court ruling.

The study examines three interrelated dimensions of judicial practice. First, the corpus reveals a strongly gendered structure: approximately 90% of defendants are male and 70% of cases involve exclusively female victims. Intimate material largely functions as an instrument of coercive control in cases involving male defendants, while the three female defendant cases all involve reactive distribution following relationship breakdown. Second, the analysis examines case outcomes in terms of penalties and damages where standalone Art. 199a convictions produce near-universally suspended sentences. Third, judgments do not address the scope and duration of distribution, how long material remained in circulation or how widely it spread, despite these being factors that might reasonably bear on the assessment of ongoing harm and the calculation of damages.

Drawing on feminist socio-legal frameworks, the paper considers what these structural patterns reveal about the capacity of criminal law to respond meaningfully to digital sexual violence.

Farsæld barna – nálgun LRH (kl. 15:35-16:00 í N101)

— Þóra Jónasdóttir og Marta Kristín Hreiðarsdóttir, Lögreglan á höfuðborgarsvæðinu

Í stefnu Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu 2024-2028 er lögð áhersla á þverfaglegt samstarf og málefni barna og ungmenna. Í því felst áhersla á snemmtæka íhlutun, að innleiða markmið farsældarlaga í starfseminu, auk þess að efla samfélagslöggæslu með það í huga að sýna frumkvæði í rannsóknum og forvörnum og byggja upp traust samstarf við skóla og félagsþjónustu. Markvisst hefur verið unnið að eflingu samfélagslöggæslu, rannsóknir í málefnum barna hafa verið styrktar og málshraði aukinn, unnið hefur verið að svæðisbundnu samstarfi með sveitarfélögum í umdæminu og þátttaka lögreglu eflað í ýmsum samstarfshópum með hagaðilum í málefnum barna. Verklög/vinnulýsingar hafa verið búin til og önnur uppfærð til að tryggja samræmda nálgun allra starfsmanna í málefnum barna, mælaborð innleidd til að fylgjast með stöðu mála og stuðlað að vitundarvakningu meðal starfsmanna um mikilvægi þess að vinna markvisst að velferð barna. Í framhaldi þeirrar vinnu hefur farsældarsvið verið stofnað með áherslu á að vinna þvert á deildir/stöðvar embættisins með það að markmiði að stuðla að öruggu samfélagi með áherslu á börn, fjölskyldur, forvarnir og þverfaglegt samstarf, þ.m.t. að bæta skilvirkni og árangur í meðferð heimilisofbeldismála.

The policing power: A brief history of panopticon surveillance on campus in the United States (kl. 15:35-16:00 í M101)

— Rongyou Gao, Emory háskóli

My paper will present a brief discussion of campus security systems as a form of campus policing power, examined through a historical lens beginning in the 1960s.

In the wake of rising campus unrest and increasing public concern over crime during that period, universities began to formalize and expand their security functions, redefining their institutional role when crimes occurred on campus. To maintain a secure environment and prevent violent crimes, policing power was progressively consolidated within university governance, often in parallel with broader developments in municipal policing and federal crime-control policies.

I will start with the recent Columbia University's experience, where the campus policing power has constantly been consolidated in the same pursuit to Emory University's increasingly stringent and preventive security regime. Therefore, this paper argues that the expansion of campus security systems, rooted in the consolidation of policing power since the 1960s, can be analyzed across three domains that reveal the intensification of campus governance.

The repercussions and the recent emergence of a panopticon-style campus, as reflected in Columbia's experience, remind us of the dangers inherent in the continuous expansion of policing power on campus.

I write to persuade readers that campus security systems as a form of campus policing power, began to be consolidated in the 1960s. Through the 1960s to 1970s, because many sources of danger began to pivot both nationally and domestically on campus. I would like to mainly discuss three aspects to justify my conclusion.

Árangur af samfélagslöggæslu? Reynolds á Norðurlandi eystra (kl. 15:35-16:00 í N102)

– Halldór Tumi Ólason, Lögreglan á Norðurlandi eystra

Árið 2021 tók embætti Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra upp verklag vegna afbrota og áhættu hegðunar barna yngri en 15 ára. Síðar tóku samfélagslöggur til starfa hjá embættinu og hafa þær unnið markvisst eftir hugmyndafræði samfélagslöggæslu, meðal annars með áherslu á að afbrotavarnir og áhættu hegðun meðal ungmenna. En hvernig vitum við hvort slík nálgun skilar árangri? Hvernig er hægt að mæla árangur samfélagslöggæslu og, ekki síst, borgar hún sig?

Í erindinu verður fjallað um reynslu Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra af samfélagslöggæslu, með áherslu á afbrotavarnir og áhættu hegðun ungmenna. Fjallað verður um þær leiðir sem farnar hafa verið, hvaða árangur hefur náðst og hvernig unnt er að meta hann. Jafnframt verður leitast við að varpa ljósi á hvað reynslan getur kennt okkur um árangursríka og markvissa löggæslu í nærumhverfi barna og ungmenna.

Að viðhalda öflugum teyllum: Að virkja jákvæða þætti lögreglumeningar gegn áreitni í lögreglunni (kl. 15:35-16:00 í M102)

– Finnborg S. Steinþórsdóttir og Gyða M. Pétursdóttir, Háskóli Íslands

Kynferðisleg áreitni (KÁ) og kynbundin áreitni (KBÁ) eru viðvarandi áskoranir innan lögreglunnar og hafa áhrif á inngildandi kynjajafnrétti og sjálfbærni mannauðsins. Rannsóknir sýna að KÁ og KBÁ er viðhaldið með ákveðnum þáttum í vinnumenningu lögreglunnar, þar á meðal stigveldisskipan, fylgispekt og samstöðu. Í erindinu verður fjallað um hvernig þessi ferli birtast og hvort hægt sé að virkja jákvæða þætti vinnumenningarinnar, líkt og samstöðu og fagmennsku, sem bjargir til að efla stjórnendaábyrgð til að vinna gegn KÁ og KBÁ. Kynnt verður hugmynd að rannsókn sem byggir á blönduðum aðferðum, spurningalistakönnunum og skipulögðum umræðuvettvangi sem ætlað er að efla hæfni stjórnenda og hefur það að markmiði að skilja hvernig stjórnendur túlka aðstæður sem fela í sér KÁ og KBÁ, ígrunda ábyrgðarskyldur sínar, hagnýtar bjargir og möguleg viðbrögð. Verkefnið er skref í átt að því að skilja hvernig vinnumenning lögreglunnar og stjórnendaábyrgð móta aðstæður fyrir inngildandi kynjajafnrétti og sjálfbærni stofnunarinnar.

Farsæld barna – Rannsóknir í málefnum barna hjá Lögreglunni á höfuðborgarsvæðinu (kl. 16:00-16:25 í N101)

– Emilía Yr Jónsdóttir og Guðrún Yr Skúladóttir, Lögreglan á höfuðborgarsvæðinu

Í stefnu Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu 2024–2028 er meðal annars lögð áhersla á málefni barna og ungmenna. Eitt af áherslum stefnunnar er að efla rannsóknir í málefnum barna í forvarnarskyni, auka þverfaglegt samstarf í og auka málshraða. Með það að markmiði að styrkja rannsóknir og meðferð mála sem varða afbrot og ofbeldi barna ásamt ofbeldi gegn börnum var ákveðið að efla sérhæfingu innan lögreglunnar og setja fimm rannsóknarlögreglumenn sérstaklega í það hlutverk að sinna rannsóknum í málefnum barna sem heyrir nú undir farsældarsvið Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu.

Rannsóknarlögreglumönnum var skipt í tvo hópa eftir eðli brotanna. Mál sem varða afbrot barna, ósakhæfra og sakhæfra, eru annars vegar rannsökuð í almennri deild, þ.e. þegar börn eru grunuð um afbrot. Mál sem varða brot gegn börnum undir 15 ára aldri, framin af fullorðnum einstaklingum eru hins vegar rannsökuð í miðlægri rannsóknardeild. Verkefnið hófst 1. mars 2025 og hefur borið mælanlegan árangur.

„Þetta helst mikið í hendur“ – Frávíkshagðun barna og ungmenna og uppeldisaðferðir (kl. 16:00-16:25 í N102)

– Ármann Örn Sigursteinsson, Háskólinn á Akureyri

Afleiðingar þess að búa við ótryggar uppeldisaðstæður geta birst í hegðunarvanda barna og ungmenna sem getur í lengst og ágerst með tímanum. Rannsóknir benda sem dæmi til þess að einstaklingar sem sætt hafa illri meðferð sem börn eða ungmenni séu allt að tvisvar sinnum líklegri til að leiðast út í frávíkshagðun en þeir sem hafa ekki sömu bitru reynslu. Markmið þessarar rannsóknar er að varpa ljósi á frávíkshagðun barna og ungmenna í tengslum við uppeldisaðstæður. Leitast var við að svara rannsóknarspurningunni Hver er upplifun einstaklinga sem leiddust út í frávíkshagðun sem börn eða ungmenni af eigin frávíkshagðun og uppeldisaðstæðum? á grunni hálfstaðlaðra viðtala við 22 fullorðna einstaklinga sem leiddust út í frávíkshagðun sem börn eða ungmenni. Grunduð kenning að hætti Kathy Charmaz var höfð að leiðarljósi við öflun og greiningu viðtalsgagna. Helstu þemu sem komu fram í viðtölunum voru eftirfarandi: Ótryggar uppeldisaðstæður, rótleysi, tilfinningalegt álag, taumhaldsskortur og lærd hegðun. Þemun kallast á við þrjá þekkta kenningarramma í afbrotatræði: Álagskenningu Agnew, taumhaldskenningu Hirschi og félagsnámskenningu Bandura.

Helstu niðurstöður viðtalsrannsóknarinnar benda til þess að ótryggar uppeldisaðstæður grafi undan öryggi og vellíðan barna og ungmenna, valdi þeim álagi og kalli fram erfiðar tilfinningar (s.s. reiði, óöryggi og einmanaleika), sem þau fá m.a. útrás fyrir með frávíkshagðun. Skortur á félagslegu taumhaldi frá foreldrum og forráðamönnum ýtir enn frekar undir frávíkshagðun barna og ungmenna, sem er að hluta til lærd af foreldrum og jafningjum (s.s. áfengis- og vímuefnaneysla). Aukinn skilningur á þessum undirliggjandi orsökum frávíkshagðunar barna og ungmenna getur stuðlað að árangursríkari forvörnum og markvissari inngripum.

Að valdefla varðstjóra til að bregðast við kynferðislegri áreitni innan lögreglunnar: Tækifæri og hindranir gagnvirkar þjálfunar (kl. 16:00-16:25 í M102)

– Laufey Axelsdóttir, Finnborg S. Steinþórsdóttir og Gyða M. Pétursdóttir, Háskóli Íslands

Kynferðisleg áreitni er útbreitt vandamál innan lögreglunnar. Til að takast á við vandann þarf markvissar forvarnir. Í því skyni var þróuð þjálfun fyrir lögregluna sem byggir á umræðuvettvangi (e. in-group forums) og þátttökuleikriti (e. Forum Power Plays). Markmið þjálfunarinnar er að fræða og valdefla starfsfólk til að vinna sameiginlega að bættu vinnuumhverfi. Gögnum var safnað á árunum 2024, 2025 og 2026 í umræðuhópum með 25 varðstjórum og 213 lögreglumenum. Samtölin voru hljóðrituð og síðan afrituð. Í rannsókninni er leitast við að svara eftirfarandi rannsóknarspurningu: Hvaða áskoranir og tækifæri felast í gagnvirkri þjálfun sem miðar að því að styðja varðstjóra í að takast á við kynferðislega áreitni og stuðla að bættri vinnustaðamenningu? Niðurstöðurnar varpa ljósi á væntingar lögreglumema um að varðstjórar axli ábyrgð, grípi inn í og stuðli að öruggari vinnustaðamenningu. Jafnframt kemur fram að varðstjórar vilja leggja sitt af mörkum til slíkra breytinga en upplifa óöryggi og hik þegar kemur að því að beita sér sem yfirmenn í málum sem varða kynferðislega áreitni. Mikilvægt er að takast á við þessar áskoranir til að tryggja inngildandi, öruggt og sjálfbært vinnuumhverfi innan lögreglunnar. Rannsóknin er hluti af norræna rannsóknarverkefninu UIH sem er styrkt af Nordforsk (nr. 137287) og unnin í samstarfi við Mennta- og starfsþróunarsetur lögreglunnar og Landssamband lögreglumanna.

Fimmtudagurinn 1. október, 2026

Púlsinn – bráða- og við bragðsteymi vegan ofbeldis og hótana meðal barna á aldrinum 10-18 ára (10:00–10:25 í N101)

– Andrea Marel Þorsteinsdóttir, Púlsinn bráða- og viðbragðsteymi.

Púlsinn er bráða- og viðbragðsteymi fyrir börn og ungmenni á aldrinum 10–18 ára sem beita eða hóta líkamlegu ofbeldi og fyrir fjölskyldur þeirra. Verkefnið er samstarfsverkefni sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu, Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu og Barna- og fjölskyldustofu. Skólar, félagsmiðstöðvar, félags- og barnaverndarþjónusta, lögregla og aðrir aðilar sem veita börnum þjónustu geta virkjað teymið þegar barn sýnir af sér ofbeldishegðun eða hótar ofbeldi.

Í erindinu verður fjallað um skipulag og framkvæmd verkefnisins, verklag Púlsins og samstarf þeirra kerfa sem koma að þjónustunni. Púlsinn starfar tímabundið í máli hvers barns, frá nokkrum dögum upp í nokkrar vikur, í samstarfi við lögheimilissveitarfélag barnsins. Áhersla er lögð á skjót viðbrögð, samhæfingu þjónustu og stuðning við barn og fjölskyldu í nærumhverfi þeirra, með það að markmiði að bregðast við ofbeldi og hótunum sem birtast sem hluti af áhættuhegðun í félagslegu samhengi.

Einnig verður farið yfir hvernig þjónusta Púlsins er sniðin að þörfum hvers barns og hvaða úrræði teymið getur veitt. Í teyminu starfa meðal annars einstaklingsráðgjafar, félagsráðgjafar og sálfræðingar sem sinna stuðningi við börn og fjölskyldur þeirra. Þjónustan getur meðal annars falist í uppeldisráðgjöf inn á heimili, stuðningi í skóla, einstaklingsstuðningi, sálfræðiþjónustu og tímabundinni þjónustu utan skóla á skólatíma. Sérstök áhersla er lögð á tengslamyndun, samstarf og að byggja upp traust í vinnu með börnum og fjölskyldum þeirra.

Erindið veitir innsýn í þróun verkefnisins og það þverfaglega samstarf sem liggur til grundvallar starfsemi Púlsins.

From Research Findings to a New Approach in Police Training (kl. 10:00–10:25 í M101)

– Hjörtur Hjartarson, Lögreglan á Suðurnesjum

This presentation will discuss the main findings of a study on the effects of different training methods on police decision-making in stressful situations and how these findings call for changes in the approach to police training. The findings indicate that live and realistic exercises, progressive stress exposure, systematic repetition, reflection, and clear feedback are the methods that produce the strongest results when the goal is to strengthen professional judgment, response, and performance under pressure.

The presentation will show how these findings support a shift away from a more traditional approach, where the emphasis is often placed on isolated skills, repetition without sufficient context, and standardized solutions, toward training that is more strongly based on real tasks, active adaptation, perception, decision-making, and the interaction between the individual and the environment. In that context, the presentation will argue that ecological dynamics may offer a useful way to interpret and further develop the type of training called for by the findings, even though that approach was not tested directly as an independent variable in the study.

Special emphasis will be placed on showing how training that resembles real operational conditions, with a partner who actively responds, clear tasks, progressively increasing demands, and structured reflection after performance, can help bridge the gap between training and field performance. This approach aligns well with the findings of the study, which show that police officers rely heavily on intuition and experience in practice, while formal systems, guidelines, and effective feedback work best as support around that capability rather than as a substitute for it.

The aim of the presentation is therefore not only to present the findings of the study, but also to discuss how they can serve as a foundation for rethinking police training in Iceland. The central message is that if decision-making under stress is to be strengthened, training must move closer to reality, become more deliberate and task-oriented, and be designed in a way that helps police officers learn to perceive, interpret, and respond in live and changing situations.

Að skrífa fyrir eldhúskranann meðan flæðir upp úr baðkarinu: Áhrif miðla á áhættuhegðun ungmenna í víðu samhengi (kl. 10:00–10:25 í N102)

– Guðbjörg Hildur Kolbeins, Háskólinn á Akureyri

Frá og með 10. desember 2025 var áströlskum börnum undir 16 ára aldri bannað að vera á samfélagsmiðlum. Stjórnvöld í öðrum löndum, m.a. hér á landi, hafa ýmist lagt til símabann í skólum og/eða gert ólöglegt fyrir börn undir tilteknum aldri að vera með eigin reikninga á samfélagsmiðlum. Sá verulegi galli er hins vegar á aðgerðum sem þessum að ekkert tillit er tekið til að fjölmiðla- og samfélagsmiðlanotkun barna og unglinga á sér ekki stað í tómarúmi og að börn hafa eftir sem áður nánast óheftan aðgang að alls konar efni á annan hátt.

Í tæpa öld hefur legið fyrir að ofbeldi í myndmiðlum hefur skaðleg áhrif á hegðun og viðhorf barna. Lengi hefur einnig verið vitað að félagslegir og sálrænir þættir spila stórt hlutverk í upplifun barna og unglinga af myndefni. Áhrif ofbeldis eru því ekki einsleit. Barn sem elst upp við ofbeldi skynjar ofbeldi í myndefni á annan hátt en barn sem elst upp við ást og umhyggju og áhrifin verða því önnur.

Í erindi sínu mun höfundur sambætta kenningar um áhrif ofbeldis í myndmiðlum við kenningar um áhættu- og afbrotahegðun ungmenna, þá sérstaklega flokkun Terrie Moffitt og kenningu Loeber og fleiri um þróun afbrotahegðunar.

Event(ual) tactics of Queer Refugees in police encounters (kl. 10:00–10:25 í M102)

– Árdís Kár Ingvars, Háskólinn á Akureyri

This paper examines how LGBTQ+ refugees affectively navigate encounters with European migration authorities under the Dublin Regulation. Drawing on in-depth interviews and walk-along discussions with nine young refugees in Italy and Greece between 2021 and 2023, alongside conversations with local stakeholders, it traces how interactions with border guards, police, camp personnel, and NGO workers shape asylum trajectories and queer self-making.

Rather than treating the asylum system as a static structure, the paper focuses on everyday encounters: border interviews marked by disbelief or indifference, policing practices that interrupt lives without notice, deportations that sever social and digital networks, and inconsistent support within camps and NGOs. These interactions are not isolated moments but become accumulated as affective bordering events. They are often recalled through sounds that reproduce fear, suspicion, and uncertainty into refugees' lives. The analysis further shows how such encounters produce "out-of-time" subjects who must continuously negotiate credibility as both "real" refugees and "real" queers. At the same time, refugees actively respond to these conditions by navigating institutional expectations and building precarious support networks within and beyond formal systems.

By centring these interactional dynamics, the paper speaks directly to ongoing debates in policy and practice. It highlights how institutional procedures, often intended as neutral, can reproduce harm, while also pointing to moments where more responsive, context-sensitive engagement becomes possible. In doing so, it calls for a closer dialogue between research, practitioners, and policymakers on how asylum processes are lived, interpreted, and contested in practice.

Ungir sakborningar og gæði skýrslutöku: Méndez-viðmiðin, íslensk framkvæmd og hagnýt ráð fyrir lögreglu (kl. 10:25–10:05 í N101)

– Ólafur Örn Bragason, Mennta- og starfsþróunarsetur lögreglu og Háskólinn á Akureyri

Afbrot ungmenna kalla ekki aðeins á umræðu um forvarnir og viðbrögð, heldur einnig um hvernig lögregla tekur skýrslur af ungum sakborningum. Slíkar skýrslutökur fela í sér sérstaka áskorun, þar sem rannsóknarhagsmunir, réttindavernd, þroski, málskilningur og viðkvæm staða mætast. Í erindinu verða niðurstöður nýlegrar könnunar meðal 59 starfandi rannsóknarlögreglumanna á Íslandi settar í samhengi við skýrslutökur af ungum sakborningum og Méndez-viðmiðin um árangursríkar skýrslutökur.

Könnunin bendir til þess að þátttakendur meti eigin skýrslutökuvenjur almennt í góðu samræmi við megináherslur Méndez-viðmiðanna, einkum hvað varðar undirbúning, réttindavernd, opnar spurningar, frjálsa frásögn og upptökur. Hins vegar komu atriði sem lúta að stofnanalegum stuðningi, reglulegri endurgjöf og nýtingu upptaka til lærdóms og faglegs endurmats lægra út. Þessar niðurstöður verða ræddar sem mögulegt innleiðingargap milli einstaklingsbundinnar fagmennsku og kerfisbundinnar gæðarýni.

Fræðilegur rammi er byggður á Méndez-viðmiðunum og sálfræðirannsóknum á þroska, réttindaskilningi, mál- og samskiptafærni, áhrifagirni, þóknun, játningum og fölskum játningum meðal ungmenna. Að lokum verða sett fram hagnýt ráð fyrir framkvæmd skýrslutöku hér á landi þar sem áhersla er á að kanna raunverulegan skilning á réttindum, aðlaga mál og spurningar, skipuleggja hlé og aðstæður, forðast játningamiðaðan þrýsting og nýta upptökur markvisst til endurgjafar og lærdóms.

Title: Victimhood as Moral Capital: Holocaust Singularity and the Rise of Post-Heroic Memory (kl. 10:25–10:50 í M101)

– Markus Meckl, Háskólinn á Akureyri

In many Western societies, public memory has shifted from the recognition of heroes, martyrs and sacrifice toward the recognition of victims and victimhood. Drawing on Jean-Michel Chaumont's concept of moral capital, this talk asks how victimhood, once associated with shame, passivity and humiliation, became a source of moral authority.

The talk argues that Holocaust remembrance played a central role in this transformation. In the early post-war period, Jewish suffering was often publicly recognised only when framed through heroism, martyrdom or resistance, above all through the Warsaw Ghetto Uprising. Only later did Auschwitz and the figure of the victim move to the centre of public memory. The claim of Holocaust singularity provided a new grammar of recognition: victims could now be honoured not because of what they did, but because of what was done to them.

The talk concludes by considering the consequences of this post-heroic turn. Once victimhood becomes moral capital, groups and societies increasingly seek recognition through suffering, producing new forms of identity politics, public commemoration and competition between victims.

„Þetta er ekki bara árás á mig og mína fjölskyldu, heldur er þetta líka árás á lögregluna og ríkið allt“ (kl. 10:25–10:50 í N102)

– Þórhildur Vala Kjartansdóttir, Lögreglan á Norðurlandi vestra og Háskóli Íslands

Efni erindisins er ofbeldi gegn lögreglumönnum á Íslandi við skyldustörf en erindið er samantekt á niðurstöðum lokaverkefnis míns til meistaraþráðu í afbrotufræði við Háskóla Íslands vorið 2026. Markmið rannsóknarinnar var að auka þekkingu á ofbeldi gegn lögreglumönnum, en vísbendingar eru um að

ofbeldisbrotum fari fjölgandi og að afleiðingar þeirra geti verið alvarlegar. Tekin voru hálfopin viðtöl við tíu lögreglumenn víðs vegar af landinu, með áherslu á persónulega reynslu þeirra. Helstu niðurstöður sýna að lögreglumenn eru verulega útsettir fyrir ýmiss konar ofbeldi við skyldustörf, sem oft birtist úr óvæntri átt. Afleiðingar ofbeldisins eru bæði líkamlegar og sálrænar, en andlegir örðugleikar í kjölfarið geta leitt til neikvæðra breytinga á starfsháttum, starfsánægju og jafnvel einkalífi.

Niðurstöður benda til þess að stuðningur við lögreglumenn í kjölfar ofbeldis sé ófullnægjandi og að skortur sé á skýrum verkferlum og leiðbeiningum hvað varðar ofbeldismál. Þá benda niðurstöður einnig til þess að tíð niðurfelling mála dragi úr trausti lögreglumanna til réttarkerfisins við meðferð slíkra mála. Þörf er á úrbótum á ýmsum sviðum hvað varðar ofbeldi gegn lögreglumönnum og mikilvægt er að varpa ljósi á vandann til að unnt sé að bregðast við honum með markvissum hætti.

Racial Platform Capitalism and Far-Right Hate: Working in Tandem to Increase Precarities of Racialized Male Gig Drivers (kl. 10:25–10:50 í M102)

– Reena Kukreja, Queen's háskóli

The paper draws on research conducted a year apart in 2024 and 2025 with racialized male TVDE drivers working for Uber and Bolt in Lisbon, Portugal. It contends that the vertical percolation of politically expedient racist and xenophobic discourses by Chega causes native Portuguese customers to undertake racialized economic boycotts against migrant TVDE drivers. It argues that such boycotts, driven by the negative emotion of hate, are exercised as racial disciplinary mechanisms by dominant groups against racially subordinate and marginalized groups. The resultant algorithmically generated precarization enforces labour subordination while keeping the surplus population of racialized (migrant) groups on call for racial platform capitalism.

Since 2019, Portugal has witnessed a radical far-right party Chega (Enough) gain strength. By using narratives of moral panics and civilizational threat posed by racial others, it amplified pre-existing sentiments of racial hate and provided legitimization of expressing overt hate against racialized migrants. Drawing on critical race theory, platform economy and racial capitalism, this paper asserts that far right political discourse is expediently incorporated into platform labour processes. It argues that far-right hate is not external to the platform economy, instead, it enters the labour process through customer behaviour and becomes economically consequential through platform infrastructure design. Platform labour system enables customers to discipline labour through ratings, cancellations, negative reviews and complaints. Racialized economic boycotts accentuate men's precarities through algorithmic management of their labour. This way, racial politics and platform capitalism become mutually reinforcing.

Afstaða íslenskra ungmenna til afbrota og refsinga: „Ég held að dómstólar á Íslandi myndu örugglega ekki gera neitt, því það er bara oftast þannig“ (kl. 11:05–11:30 í N101)

– Hekla Steinarsdóttir og Helgi Gunnlaugsson, Háskóli Íslands

Afstaða almennings til afbrota og refsinga er viðfangsefni sem talsvert hefur verið skoðað hér á landi sem og á Norðurlöndunum. Viðfangsefnið er brýnt þar sem mikilvægt er að samræmi sé á milli réttarvitundar almennings og dómstóla. Rannsóknin er hluti af samnorrænni rannsókn og var markmið hennar að greina afstöðu ungmenna til afbrota og refsinga. Stuðst við eigindlegar rannsóknaraðferðir og rýnihópaviðtöl tekin. Átta rýnihópaviðtöl á Íslandi, fjögur á framhaldsskólastiginu og fjögur á vettvangi háskólans. Þátttakendur alls 42 á aldrinum 18-24 ára. Þátttakendur lásu yfir fjögur tilbúin mál og ákváðu hvaða refsing væri viðeigandi í hverju máli fyrir sig. Ásamt því voru reyndir héraðsdómarar beðnir að svara hvaða refsing væri líkleg í héraðsdómi á Íslandi.

Helstu niðurstöður benda til þess að viðhorf íslenskra ungmenna til afbrota og refsinga séu breytileg og ráðist að miklu leyti af eðli brotanna. Ungmennin voru almennt ekki refsigjörn heldur lögðu áherslu á

mikilvægi endurhæfingar. Taka þurfi mið af aðstæðum geranda ásamt áhrifum brotsins á þolanda. Þau töldu refsingar dómstóla oft á tíðum allt of vægar, sérstaklega í kynferðisbrotamálum. Þegar þau fá tækifæri til þess að kynna sér málin nánar í umræðu var niðurstaðan í lokin oft ekki fjarri dómarapanelnum. Kynferðisbrotið þó undantekning, þátttakendur vildu þyngrir refsingar en dómararnir.

Rannsóknin veitir mikilvæga innsýn í viðhorf ungmenna til afbrota og refsinga og undirstrikar að slík viðhorf eru ekki klippt og skorin heldur mótask af umræðu, upplýsingum og samhengi.

Illuminating the Experiences of Individuals with Autism Spectrum Condition in Custody and the Challenges Faced by Police Officers: Toward Squaring the Circle (kl. 11:05–11:30 í M101)

– Laura Naegler og Gabe Mythen, Háskólinn í Liverpool

A growing body of research shows that individuals with Autism Spectrum Condition (ASC) have higher rates of interaction within the criminal justice system whilst at the same time being at higher risk of experiencing these interactions negatively. Drawing on qualitative interviews with police officers and custody staff from two police forces in England and Wales, and practitioners in roles supporting autistic people, this paper disseminates the key findings from a study examining the needs and vulnerabilities of - and the challenges encountered by - autistic individuals in custody. We will focus primarily on existing support structures - including police staff's ability to respond adequately to autistic people's needs - as well as factors that might negatively impact on this, including institutional limitations and a lack of knowledge about (gendered) differences across a non-linear autism spectrum. The paper will further illuminate the dynamics of the non-disclosure of detainee's autism diagnosis and non-detection of autistic traits by police staff, which engenders negative consequences for autistic individuals, such as lack of understanding and/or support in the custody situation. Exploring these challenges and how both police personnel and practitioners respond to them, we highlight areas of improvement required and examples of current best practice, focussing on infrastructures, environmental factors, custody design and the provision of autism awareness training.

Landhelgisgæslan og samfélagið: Hvernig styrkjum við traust milli löggæslu og samfélags? (kl. 11:05–11:30 í N102)

– Klara Bjartmarz og Auðunn Kristinsson, Landhelgisgæsla Íslands

Landhelgisgæsla Íslands gegnir mikilvægu hlutverki á sviði öryggis og löggæslu á hafinu auk fjölbreyttrar þjónustu við samfélagið. Þótt starfsumhverfi áhafna gæslunnar um borð í skipum, loftförum og í stjórnstöðvum sé frábrugðið hefðbundnu starfsumhverfi lögreglu, snerta verkefni stofnunarinnar fjölbreytta hópa samfélagsins og geta haft bein áhrif á rannsókn og meðferð mála hjá lögreglu og ákærvaldi.

Hvernig getur Landhelgisgæslan, sem sérhæfð löggæslustofnun, miðlað upplýsingum og átt samskipti við samfélagið með þeim hætti að það styrki traust, auki öryggi og stuðli að ábyrgri hegðun?

Í erindinu verður fjallað um hlutverk Landhelgisgæslunnar á sviði löggæslu, samstarf við lögreglu og aðrar stofnanir, sem og ferli mála frá vettvangi til rannsókna og eftirfylgni. Sjónum verður sérstaklega beint að þeim málum sem hefjast í aðgerðum Landhelgisgæslunnar en leiða síðar til rannsókna lögreglu og eftir atvikum meðferðar hjá ákærvaldi. Rýnt verður í samspil stofnananna, upplýsingaflæði, gagnaöflun og verkferla, auk þess sem fjallað verður um mikilvægi gagnkvæms skilnings á hlutverkum, heimildum og ábyrgðarsviði hvers aðila.

Jafnframt verður fjallað um samskipti Landhelgisgæslunnar við ólíka hópa samfélagsins og aðra hagaðila með áherslu á upplýsingamiðlun, sýnileika og samfélagslega ábyrgð. Skoðað verður hvernig starfsfólk getur byggt upp og viðhaldið trausti með markvissum samskiptum við ólíka samfélagshópa og mismunandi kynslóðir. Sérstaklega verður litið til þess hvernig nálgast megi ungmenni með fræðslu og samtali sem

eykur skilning á öryggismálum og ábyrgri hegðun. Fjallað verður um hvernig skýr miðlun upplýsinga og jákvæð samskipti geta stuðlað að auknu öryggi, bættri samvinnu og dregið úr áhættuhegðun.

Beyond Punishment: Skills, Jobs, and Community as Pathways Out of Youth (kl. 11:05–11:30 í M102)

– Adejare Somorin, International Initiative for Peace

Youth crime remains a pressing global development challenge. Young people aged 15–35 are disproportionately represented in arrest, incarceration, and victimization statistics across low-, middle-, and high-income countries. Despite decades of investment in policing and incarceration, recidivism rates remain high because punitive approaches fail to address root causes.

This paper argues that youth crime must be understood as a development issue. It is driven by structural factors including unemployment, educational exclusion, poverty, social marginalization, and the absence of viable livelihood pathways. When young people lack skills, jobs, and social belonging, they become vulnerable to recruitment into crime and violence.

Drawing on literature and case studies from Africa, Latin America, Europe, and Asia, the paper examines the limits of punishment and assesses developmental alternatives. Evidence shows that vocational skills training, entrepreneurship support, education re-entry, and psychosocial services significantly reduce re-offending and improve reintegration. Community-led models that engage civil society, religious institutions, peer mentors, and local leaders in prevention and restorative justice also demonstrate strong outcomes in reducing violence and rebuilding trust.

The paper concludes with three recommendations: 1) Redirect funding toward youth employment, skills, and education as primary crime prevention, 2) Scale and institutionalize community-based restorative justice, and 3) Ensure meaningful youth participation in designing and monitoring interventions.

Beyond Offender or Victim: A Harm-Informed Framework for Policing Youth Crime (kl. 11:30–11:55 í M101)

– Andrew Paul Hill, Háskólinn á Akureyri

Youth crime is often framed as a problem requiring stronger enforcement, yet offending by young people can occur alongside exploitation, educational exclusion, social disadvantage and developmental vulnerability. This conceptual academic paper challenges the usefulness of a simple offender-victim distinction. It brings Contextual Safeguarding and child-first scholarship into dialogue with UK policy and inspection evidence, together with reflective insights from operational policing and police education practice. It considers whether policing sometimes encounters young people at the end of a longer chain of missed opportunities for earlier intervention.

The paper argues that young people may exercise agency, cause genuine harm and require proportionate accountability, while simultaneously experiencing coercion, grooming, exclusion or other forms of vulnerability. The central challenge for policing is therefore not to choose between enforcement and safeguarding, but to recognise when each, or both, are required. Three guiding questions are proposed: What harm has occurred, and to whom? What harm or vulnerability has the young person experienced? What intervention is most likely to reduce future harm?

Icelandic community policing, with its emphasis on sustained engagement between officers, schools and youth services, is considered as an illustrative preventive model, showing how closer relationships with young people may enable vulnerability to be identified earlier.

The paper concludes that effective responses to youth crime require proportionate accountability, safeguarding, diversion and prevention, offering a practical framework for navigating this tension: not to minimise enforcement, but to minimise unnecessary harm and reduce future victimisation and offending.

Professionalization and Police-Academic Relations in Iceland (kl. 11:30–11:55 í M101)

– Guðmundur Oddsson, Háskólinn á Akureyri, Ólafur Örn Bragason, Mennta- og starfsþróunarsetur lögreglu og Háskólinn á Akureyri og Rannveig Þórisdóttir, Embætti ríkislögreglustjóra og Háskóli Íslands

In this study, we examine how efforts to professionalize the Icelandic police have shaped police-academic relations since the 1980s, drawing on legal frameworks, police research, policy documents, and evaluation reports. We document that, after being largely absent until the 1990s, police-academic relations have become relatively robust, as evidenced by an increase in research on, by, for, and with the police, as well as a growing number of institutionalized police-academic partnerships. Changes were driven primarily by external and internal pressures for greater police professionalism, necessitating the adoption of science-informed policing. Crucial structural changes included the passage of the 1996 Police Act, which established a National Commissioner, and amendments in 2006 and 2014 that consolidated police districts, enhancing research and planning capacity. Greater research capacity, combined with a police culture increasingly valuing evidence-based practices and the embedding of researchers within the police service, helped to translate critical research and diffuse potential conflicts. Post-economic collapse efforts to professionalize the police culminated in 2016, when basic police education was moved to the university level as part of a police-academic partnership. Police education reform has strengthened police-academic relations, and “hearing aids,” such as the annual Policing and Society Conference, continue to promote a dialogue of listening.”

Gender Differences in the Social Representations of Drug Use among Secondary School Students: A Prototypical Analysis (kl. 11:30–11:55 í M102)

– Mohamed Ridha Bouguedoura og Nabil Azi, Mouloud Mammeri háskóli

This study examines gender differences in social representations of drug use among 210 secondary school students (105 males, 105 females; mean age 16.55 years) in Sétif, Algeria, using Abric's Central Core Theory. Data from free association tasks were analyzed with IRaMuTeQ via prototypical and specificity analyses. Both genders share a central core (addiction, death, crime, religious prohibition), but females emphasize psychosocial/moral aspects (mental illness, deviance, anxiety), while males focus on substances, health harm, and social pathology. Gender structures these representations, highlighting the need for tailored school prevention programs.

Lokaorð (kl. 12:00-12:05 í N101)

– Guðmundur Oddsson, Háskólinn á Akureyri